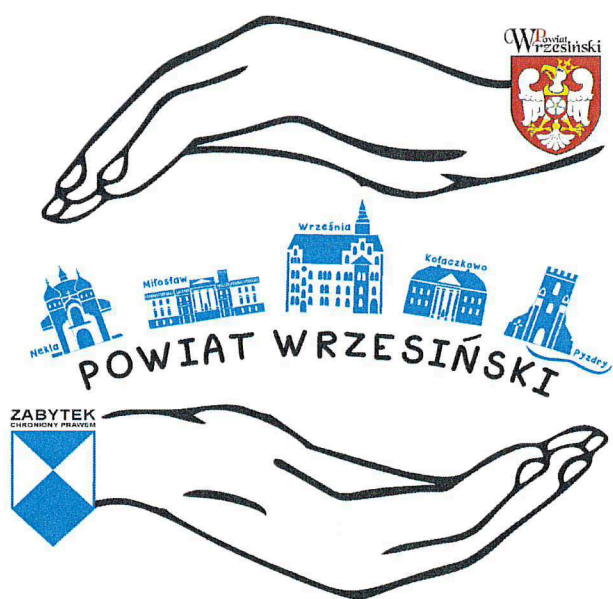

ZARZĄD POWIATU
WRZESIŃSKIEGO

Sprawozdanie za okres 2020-2021 z realizacji

POWIATOWEGO PROGRAMU
OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU WRZESIŃSKIEGO
na lata 2018-2021

Września 2022

Spis treści

1. Informacje ogólne	3
2. Kierunki realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami i podjęte zdania w latach 2020-2021	3
2.1 Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu lub w jego zarządzie	3
2.2 Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na sfinansowanie lub dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu wrzesińskiego nie będących własnością powiatu	11
2.3 Ustanawianie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków oraz współpraca z nimi na rzecz ochrony zabytków na terenie powiatu wrzesińskiego	14
2.4 Ustanowienie czasowego zajęcia obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem	15
2.5 Oznakowanie zabytków wpisanych do rejestru zabytków na terenie powiatu wrzesińskiego znakiem konwencji haskiej	15
2.6 Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej na terenie powiatu	17
2.7 Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju turystyki w powiecie wrzesińskim	18
2.8 Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych na stronie internetowej oraz innych dostępnych środkach masowego przekazu	20
3. Podsumowanie	21

1. Informacje ogólne

Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Wrzesińskiego na lata 2018-2021 po pozytywnym zaopiniowaniu przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu został przyjęty uchwałą nr 302/XLVII/2018 Rady Powiatu Wrzesińskiego z dnia 12 września 2018 r. Podstawą prawną do opracowania dokumentu był art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Wyżej wymienioną uchwałę ogłoszono 19 września 2018 r. pod pozycją nr 7135 w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego. Dokument wszedł w życie 3 października 2018 r. *Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Wrzesińskiego na lata 2018-2021* został opublikowany w BIP Powiatu Wrzesińskiego oraz na stronie internetowej www.wrzesnia.powiat.pl.

Sprawozdanie częściowe z realizacji Programu przedstawione zostało na posiedzeniu Zarządu Powiatu Wrzesińskiego w dniu 16 marca 2021 roku i przyjęte przez Radę Powiatu Wrzesińskiego w dniu 25 marca 2021 roku. Sprawozdanie częściowe opublikowane zostało także w BIP Powiatu Wrzesińskiego w dniu 1 kwietnia 2021 roku oraz na stronie internetowej www.wrzesnia.powiat.pl.

2. Kierunki realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami i podjęte zadania w latach 2020-2021

2.1 Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu lub w jego zarządzie

W celu zabezpieczenia i utrzymania zabytkowych nieruchomości, stanowiących własność Powiatu Wrzesińskiego, bądź znajdujących się w jego zarządzie, prowadzono przy nich prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane. Zgodnie z zapisami Programu kierunek realizacji tego zadania obejmuje dwie kategorie obiektów:

- a) wpisane do rejestru zabytków,
- b) pozostałe obiekty znajdujące się w strefie ochrony konserwatorskiej.

2.1.1 Działania przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków

1) **Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza we Wrześni** – w rejestrze zabytków ujęte jako Wyższa Szkoła Miejska; decyzja o wpisie nr 798/Wlkp/A z 25.05.2010 r. Budynek wzniesiony na planie litery „U” w 1911 r.

Zdj. nr 1. Budynek Liceum Ogólnokształcącego im. H. Sienkiewicza we Wrześni

W okresie sprawozdawczym w obiekcie modernizacji poddano rozdzielnię elektryczną. Ponadto wykonano niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżące konserwacje i utrzymanie obiektu.

2) **Budynek dworski, czyli oficyna w zespole parkowo-pałacowym w Kołaczku** – w rejestrze zabytków ujęty jako część zespołu pałacowego z 1. połowy XIX wieku; decyzja o wpisie nr 2520/A z 7.10.1955 r. Obiekt w stylu klasycystycznym powstał w 1820 r.

Zdj. nr 2. Oficyna w zespole parkowo-pałacowym w Kołaczku

W okresie sprawozdawczym wykonano wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżące konserwacje. Budynek nie jest użytkowany.

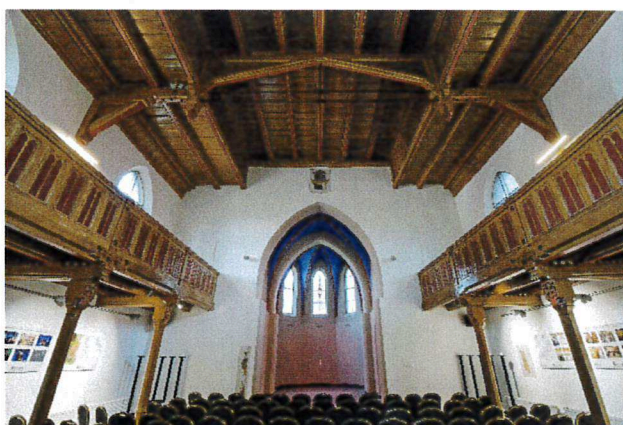
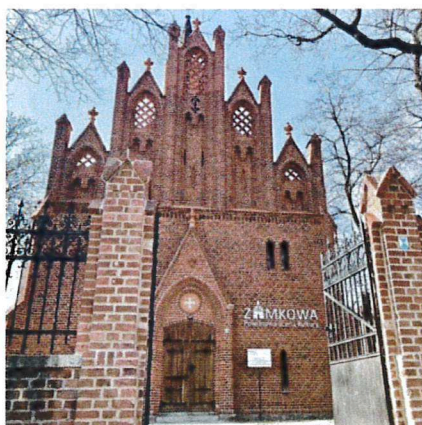
3) Dawna stajnia dworska w Kołaczkowie, obecnie siedziba Ośrodka Wspomagania Dziecka i Rodziny – w rejestrze zabytków ujęty jako część zespołu pałacowego z 1. połowy XIX wieku; decyzja o wpisie nr 2520/A z 7.10.1955 r. Obiekt w stylu klasycystycznym powstał w 1820 r.

Zdj. nr 3. Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny w Kołaczkowie

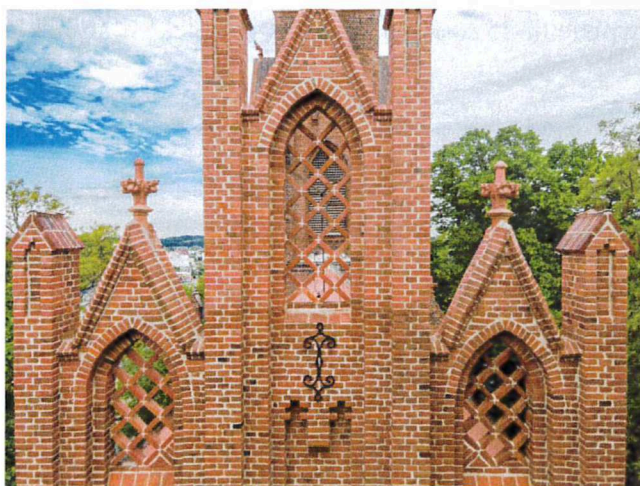
W okresie sprawozdawczym wykonano wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżące konserwacje.

4) Kościół ewangelicki w Miłosławiu, obecnie Powiatowa Scena Kultury ZAMKOWA – w rejestrze zabytków ujęty jako kościół ewangelicki; decyzja o wpisie nr 1923/A z 29.12.1983 r. Budynek wzniesiono w latach 1872-1879. Obiekt pełni rolę instytucji kultury, w której odbywają się wydarzenia, m.in.: koncerty, wystawy, przedstawienia teatralne oraz spotkania literackie.

Zdj. nr 4. i 5. Powiatowa Scena Kultury ZAMKOWA w Miłosławiu (fotografie obiektu z zewnątrz i wewnątrz)

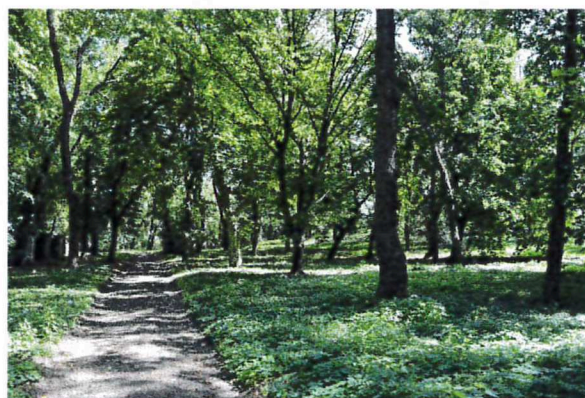
W wyniku przeprowadzonego plebiscytu od 2017 roku obiektowi nadano nazwę Powiatowa Scena Kultury ZAMKOWA.

Zdj. nr 6. Odbudowana attyka Powiatowej Sceny Kultury ZAMKOWA w Miłosławiu

W okresie 2020-2021 roku rozebrano naruszoną i uszkodzoną w czasie nawałnicy w attykę i odbudowano ją. Zrealizowano także remont zwieńczenia ścian i hełmu wieży. Naprawiono drewniane żaluzje w oknach wieży. Odświeżono wnętrze obiektu, poprzez malowanie ścian. Renowacji został również poddany parkan przy wejściu do obiektu.

5) Park krajobrazowy wraz z grodziskiem w Zielińcu – w rejestrze zabytków ujęty jako park dworski założony w XIX wieku; decyzja o wpisie nr 1797/A z 27.06.1980 r. wraz z grodziskiem stożkowatym z okresu późnego średniowiecza; decyzja o wpisie nr 48/Wlkp./A z 10.09.2007 r.

Zdj. nr 7. i 8. Zabytek archeologiczny - grodzisko stożkowate oraz zabytkowy park krajobrazowy w Zielińcu.

W latach 2020-2021 na bieżąco wykonywane były prace związane z utrzymaniem i pielęgnacją zieleni oraz ciągów komunikacyjnych w parku. Po konsultacjach z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu usuwano złomy powstające m.in. po silnych wiatrach. Wykonywano również konserwację ogrodzenia parku. Opieka nad stanowiskiem archeologicznym (grodziskiem) polega na pozostawieniu miejsca nienaruszonym. Wszelkie prace porządkowe prowadzone w jego obrębie wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.1.2 Działania przy obiektach znajdujących się w strefie ochrony konserwatorskiej

1) Starostwo Powiatowe we Wrześni

Obiekt wzniesiono prawdopodobnie w latach 60. XIX w (nie jest znana dokładna data budowy), a następnie na przestrzeni lat budynek był modernizowany i przebudowywany.

Zdj. nr 9. Budynek Starostwa Powiatowego we Wrześni

Zdj. nr 10. Tablica na ścianie Starostwa Powiatowego we Wrześni

1 września 2018 roku odsłonięto tablicę zamontowaną na ścianie Starostwa Powiatowego we Wrześni od strony parkingu, upamiętniającą powstańców wielkopolskich zamordowanych przez Niemców jesienią 1939 roku. Jej montaż poprzedziły ustalenia z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu oraz Instytutem Pamięci Narodowej.

W okresie sprawozdawczym 2020-2021 wykonano wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz na bieżąco odświeżano wnętrze obiektu poprzez malowanie ścian.

2) Dawny Ośrodek Zdrowia przy ul. 3 Maja we Wrześni

Budynek objęty strefą ochrony konserwatorskiej historycznego układu urbanistycznego miasta Wrześni. Kamienica z początku XX w. Pierwotnie jako budynek piętrowy kryty dachem namiotowym. W l. 30. XX w. nadbudowano drugie piętro.

Zdj. nr 11. Dawny Ośrodek Zdrowia przy ul. 3 Maja

W latach 2020-2021 wykonano wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz na bieżąco odświeżano znajdujące się na parterze budynku pomieszczenia biurowe.

3) Szpital Powiatowy we Wrześni

Budynek starej części szpitala, wieloczęłowy, wzniesiony w l. 1925-1929 wg projektu Józefa Gierczyka. W latach 2020-2021 wymieniono główne drzwi szpitala przy zachowaniu pierwotnego wzoru. Odmalowano pomieszczenia wewnątrz obiektu oraz dokonywano drobnych napraw. Wykonano dokumentację oraz rozpoczęto zadanie pn. „Adaptacja II piętra

Zdj. nr 12. Budynek starej części szpitala powiatowego we Wrześni

budynku A i B na potrzeby oddziału pediatrycznego”. Rozpoczął się również remont klatki schodowej budynku (2021 r.).

Ponadto wykonuje się wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżącą konserwację.

4) Blok żołnierski w zespole koszar wojskowych (1), obecnie Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich we Wrześni

Budynek powstał w 1910 r. jako blok żołnierski. Obiekt monumentalny na rzucie litery E, kryty wysokim dachem namiotowym, cechuje prostota i oszczędność w detale architektoniczne.

W okresie sprawozdawczym 2020-2021 zmodernizowano otoczenie obiektu poprzez ułożenie brukowej nawierzchni i założenie trawnika.

Zdj. nr 13. Budynek Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 we Wrześni

W 2020 roku wykonano także przedmiar robót wraz z kosztorysem inwestorskim remontu ogrodzenia ceglanego przy budynku na ul. Koszarowej 1. Wykonywano także wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżącą konserwację i utrzymanie obiektu.

5) Dawna Szkoła Mleczarska we Wrześni

Obiekt zbudowany w latach 1928-1929, na planie litery C. Do 31 sierpnia 2020 roku wykonywano częściowe zalecenia wskazane w protokole corocznym przeglądów budynków. Wystąpiono do Wojewody Wielkopolskiego o zapewnienie środków na niezbędne zabezpieczenie budynku przed niszczeniem. Od 31 sierpnia 2020 roku obiekt stanowi własność

Skarbu Państwa. W latach 2020-2021 wykonywano wszelkie niezbędne prace wynikające z corocznych przeglądów technicznych budynku oraz bieżącą konserwację i utrzymanie obiektu. Obecnie trwa postępowanie komunalizacyjne, które ostatecznie przesądzi o przysługującym prawie własności na rzecz Powiatu Wrzesińskiego.

Zdj. nr 14. Dawna Szkoła Mleczarska we Wrześni

6) Pałac w Zielińcu

Budynek położony jest na terenie zabytkowego parku krajobrazowego w Zielińcu. Zbudowany na początku XX. W stylu eklektycznym.

Zdj. nr 15. Pałac w Zielińcu

W okresie sprawozdawczym 2020-2021 prowadzono okresowe przeglądy techniczne budynku i jego infrastruktury, zgodnie z prawem budowlanym. Na bieżąco realizowano prace związane z naprawą elewacji, konserwacją stolarki okiennej i dachu oraz czyszczeniem rynien. Dodatkowo podejmowano działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

2.2 Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na sfinansowanie lub dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu wrzesińskiego nie będących własnością powiatu

Powiat Wrzesiński udziela na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu wrzesińskiego wpisanych do rejestru zabytków. W szczególności są to obiekty architektury, czy też zabytki ruchome.

Zasady udzielania dotacji określono w uchwale Rady Powiatu we Wrześni nr 240/XXXV/2005 z dnia 17.11.2005 r. w sprawie udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz w uchwale Rady Powiatu Wrzesińskiego nr 289/XLV/2018 z dnia 20.06.2018 r. zmieniającej termin składania wniosków o dotacje.

Realizując procedurę udzielania dotacji na prace przy zabytkach, realizowano następujące działania:

- a) pomoc w przygotowaniu wniosków o udzielenie dotacji;
- b) przyjmowanie wniosków o udzielenie dotacji z budżetu Powiatu Wrzesińskiego;
- c) udzielanie dotacji z budżetu Powiatu Wrzesińskiego na prace konserwatorskie, restauratorskie lub budowlane przy obiektach zgodnie z zasadami przyjętymi w ww. uchwałach;
- d) informowanie innych organów administracji samorządowej i państwowej oraz lokalnej społeczności o udzielonych dotacjach;
- e) uczestniczenie w odbiorach prac konserwatorskich;
- f) rozliczenie udzielonych dotacji oraz przyjmowanie sprawozdań końcowych;
- g) informowanie o innych zewnętrznych źródłach dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych przy obiektach zabytkowych.

W latach 2020-2021 do Starostwa Powiatowego we Wrześni wpłynęło 10 wniosków o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, z czego dofinansowanie przyznano na 6 planowanych przez wnioskodawców projektów, a faktycznie zrealizowano i przekazano dotacje dla 5 podmiotów.

Powodami odrzucenia 4 projektów były: brak wystarczających środków finansowych w budżecie powiatu bądź braki formalne w złożonej dokumentacji przez wnioskodawców.

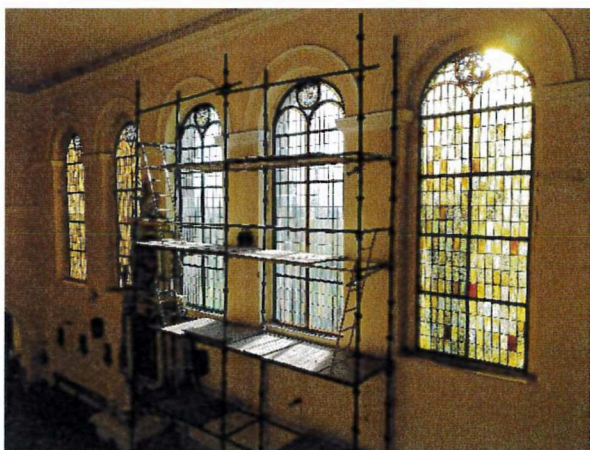
Zestawienie udzielonych przez Powiat Wrzesiński dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w latach sprawozdawczych przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 1. Udzielone dotacje w latach 2020-2021

L.p.	Wnioskodawca	Nazwa zadania	Kwota dotacji
2020 rok			
1	Parafia pw. św. Andrzeja Apostoła w Nekli	Prace przy zabytkowym ogrodzeniu kościoła – wykonanie uzupełnień murarskich i malarskich ogrodzenia kościoła	10 000,00 zł
2	Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grabowie Królewskim	Prace konserwatorskie przy chrzcielnicy oraz obrazie świętej Teresy w kościele parafialnym pw. NSPJ w Grabowie Królewskim – umowa rozwiązana na prośbę Wnioskodawcy	10.000,00 zł przyznano - nie zrealizowano
3	Parafia pw. Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława BM we Wrześni	Prace restauratorskie przy 7 witrażach w północnej ścianie kościoła	10.000,00 zł
4	Parafia pw. św. Mikołaja w Zielińcu	Renowacja dachu i ścian kościoła oraz dzwonnicy	10.000,00 zł
5	Parafia pw. św. Michała Archanioła w Targowej Górcie	Prace renowacyjne dwóch okien witrażowych w nawie kościoła	10.000,00 zł
2021 rok			
1	Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grabowie Królewskim	Prace konserwatorskie przy chrzcielnicy oraz obrazie świętej Teresy w kościele parafialnym pw. NSPJ w Grabowie Królewskim	15.000,00 zł
Łącznie środki przekazane na prace przy zabytkach w latach 2020-2021			55.000,00 zł

Źródło: opracowanie własne Starostwa Powiatowego we Wrześni

Przykłady zrealizowanych prac przy zabytkach wspartych dotacją z budżetu Powiatu Wrzesińskiego w latach 2020-2021

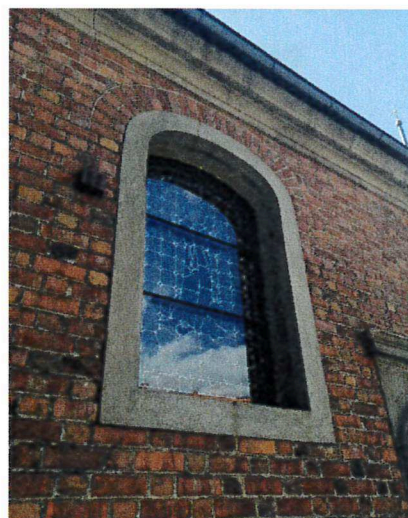
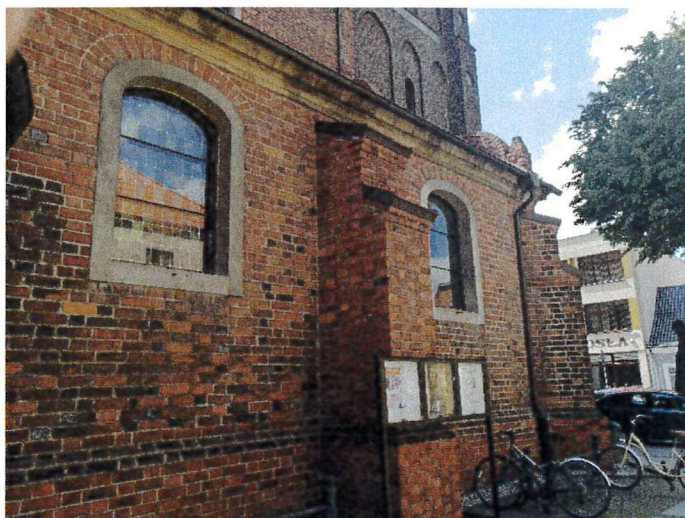
Zdj. nr 16. Prace renowacyjne dwóch okien witrażowych w nawie kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła w Targowej Górcie.

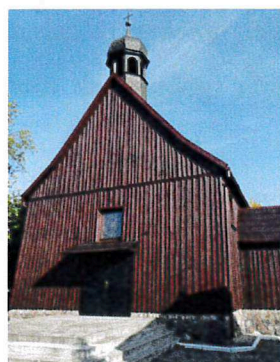
Zdj. nr 17. Prace przy zabytkowym ogrodzeniu kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła w Nekli – wykonanie uzupełnień murarskich i malarskich ogrodzenia.

Zdj. nr 18. i 19. Porównanie wykonanych prac przed i po konserwacji konserwatorskiej przy chrzcielnicy w kościele parafialnym pw. NSPJ w Grabowie Królewskim, które zakończyły się w 2021 r.

Zdj. nr 20. i 21. Prace restauratorskie przy witrażach w północnej ścianie kościoła farnego we Wrześni z zamontowanym dodatkowym oszkleniem zabezpieczającym od strony zewnętrznej okien.

Zdj. nr 22.-24. Renowacja dachu i ścian oraz dzwonnicy w kościele pw. św. Mikołaja w Zielińcu.

2.3 Ustanawianie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków oraz współpraca z nimi na rzecz ochrony zabytków na terenie powiatu wrzesińskiego

Na podstawie art. 103 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami starosta na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków ustanawia społecznych opiekunów zabytków. Ich zadaniem jest m.in. podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, a także upowszechnianie wiedzy o zabytkach. Dzięki wzajemnej współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków, jak i ze starostą społeczni opiekunowie zabytków są łącznikami informacji o stanie zachowania obiektów zabytkowych, czy też inicjują działania zachowawcze na rzecz zachowania substancji zabytkowej w jak najlepszym stanie. Nie ma jednak systemowych regulacji prawnych określających szczegółowo zakres współpracy konserwatora czy starosty ze społecznymi opiekunami zabytków.

Zdj. nr 25. Opracowany wzór legitymacji społecznego opiekuna zabytków na terenie powiatu wrzesińskiego.

W kompetencji starosty jest także prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków oraz wydawanie legitymacji czy zaświadczeń o pełnionej przez nich funkcji, jak również cofanie nadanych uprawnień.

Na terenie powiatu wrzesińskiego funkcję społecznych opiekunów zabytków pełnią:

- a) Sebastian Mazurkiewicz, decyzja starosty wrzesińskiego nr 1/2014,
- b) Damian Staniszewski, decyzja starosty wrzesińskiego nr 1/2016,
- c) Stowarzyszenie Projekt Września, decyzja starosty wrzesińskiego nr 2/2016.

W okresie sprawozdawczym 2020-2021 nie wpłynęły do starosty wrzesińskiego wnioski w sprawie ustanowienia nowych społecznych opiekunów.

2.4 Ustanowienie czasowego zajęcia obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem

Zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, starosta na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub wywłaszczenia, jeśli usunięcie zagrożenia nie jest możliwe. W tych działaniach starosta współpracuje z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz samorządami terytorialnymi z terenu powiatu.

W latach 2020-2021 do starosty wrzesińskiego nie wpłynął w tej sprawie żaden wniosek ze strony Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

2.5 Oznakowanie zabytków wpisanych do rejestru zabytków na terenie powiatu wrzesińskiego znakiem konwencji haskiej

Na podstawie art. 12. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, starosta w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, że obiekt podlega ochronie prawnej.

W powiecie wrzesińskim w latach 2014-2017 przeprowadzono modernizację tabliczek umieszczanych na obiektach wpisanych do rejestru zabytków.

Zdj. nr 26. Oznakowanie zabytków w powiecie wrzesińskim przed modernizacją (kościół farny we Wrześni).

Zdj. nr 27. Plakat informujący o zmianie oznakowania.

Zdj. nr 28. Tabliczka ze znakiem konwencji haskiej montowana na terenie powiatu po modernizacji.

Zabytki, które wpisano do rejestru po 2017 roku, znakowane są po uprawomocnieniu się decyzji o wpisie i uzgodnieniu lokalizacji tabliczki z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu oraz udzieleniu zgody właściciela zabytku.

W latach 2020-2021 do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego dopisano 5 obiektów:

- a) willa przy ul. Gnieźnieńskiej we Wrześni – nr rejestru 1086/Wlkp/A z dnia 10.03.2020 r.
- b) Brama parkowa i park dworski w Stanisławowie – nr rejestru 1119/Wlkp/A z dnia 09.06.2021 r.
- c) kolejowa wieża ciśnień w zespole stacji kolejowej we Wrześni – nr rejestru 1124/Wlkp/A z dnia 30.08.2021 r.
- d) dzwonnica przy kościele pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Miłosławiu – nr rejestru 1126/Wlkp/A z dnia 17.09.2021 r.
- e) ogrodzenie kościoła pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Miłosławiu – nr rejestru 1125/Wlkp/A z dnia 17.09.2021 r.

W okresie sprawozdawczym oznakowano kolejową wieżę ciśnień oraz dzwonnice i ogrodzenie przy kościele pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Miłosławiu. Do oznakowania pozostają 2 obiekty: willa przy ulicy gnieźnieńskiej oraz brama parkowa i park dworski w Stanisławowie. Tabliczki na tych obiektach planuje się zamontować, po uzyskaniu zgody ich właścicieli (willa przy ul. Gnieźnieńskiej) oraz akceptacji projektu znakowania przez wojewódzkiego konserwatora zabytków (brama parkowa i park dworski w Stanisławowie).

Ponadto w okresie sprawozdawczym 2020-2021 ponownie uzupełniono oznakowanie na zabytkach, które były poddane pracom remontowym:

- a) wiatrak holenderski w Pyzdrach – nr rejestru 450/A z dnia 1.02.1969 r.
- b) kościół ewangelicki w Miłosławiu obecnie Powiatowa Scena Kultury ZAMKOWA – nr rejestru 1923/A z dnia 29.12.1983 r.

Przykłady oznakowania zabytków na terenie powiatu wrzeńskiego w latach 2020-2021 tabliczką „zabytek chroniony prawem”

Zdj. nr 29.-31. Tabliczka „Zabytek chroniony prawem” montowana przez pracowników Starostwa Powiatowego we Wrześni na kolejowej wieży ciśnień we Wrześni.

Zdj. nr 32.-34. Znak konwencji haskiej montowany na dzwonnicy i ogrodzeniu kościoła pw. św. Jakuba Większego Apostoła w Miłosławiu.

Zdj. nr 35. i 36. Ponowne znakowanie wiatraka holenderskiego w Pyzdrach po renowacji.

Zdj. nr 37. Uzupełnienie znakowanie dawnego kościoła ewangelickiego w Miłosławiu po renowacji.

2.6 Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej na terenie powiatu

Rozwój infrastruktury turystycznej w powiecie wrzesińskim skupia się na podejmowaniu różnokierunkowych działań promocyjnych lokalnego dziedzictwa kulturowego. Powiat wspiera samorządy gminne w rozbudowywaniu infrastruktury towarzyszącej organizowanym działaniom promocyjnym, polegającym m.in. na tworzeniu na bazie obiektów kulturalnych tras i ścieżek turystycznych.

Przez teren powiatu wrzesińskiego przebiega jedna z najstarszych tras turystycznych w Polsce, znana pod nazwą Szlaku Piastowskiego. Jej przebieg łączy najważniejsze obiekty i zabytki naszej historii związanej z początkami państwa polskiego. Dlatego jednym z kluczowych działań promocyjnych powiatu na rzecz turystyki jest członkostwo

w powstałym w 2016 roku stowarzyszeniu Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”.

Z terenu powiatu wrzesińskiego na trasie północno-południowej szlaku znajdują się dwa obiekty. Pierwszy – wczesnośredniowieczny Rezerwat Archeologiczny „Gród w Grzybowie”, jest Oddziałem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, leży na „archeologicznej” trasie szlaku. Drugim obiektem, który został włączony w 2020 roku jest Muzeum Regionalne Ziemi Pyzdrskiej, którego siedziba znajduje się w dawnym klasztorze franciszkańskim z XIV w. w Pyzdrach. Obiekt ten wchodzi w trasę turystyczną szlaku „Wojny Piastów z Krzyżakami”. Od czasu włączenia obiektu do „Szlaku Piastowskiego” można zwiedzać stałą wystawę poświęconą władcom piastowskim, którzy mieli wpływ na rozwój Pyzdr, mieszczącą się w zabytkowym domu podcieniowym w Pyzdrach, który był pierwszą siedzibą Muzeum Regionalnego Ziemi Pyzdrskiej.

2.7 Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju turystyki w powiecie wrzesińskim

Powiat Wrzesiński współpracuje z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz:

- edukacji w zakresie ochrony dóbr kultury, poprzez organizację questów czy konkursów w zakresie szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego, wspierających rozwój turystyki, skierowanych m.in. dla dzieci i młodzieży,
- upowszechniania kultury i lokalnego dziedzictwa poprzez wydawanie publikacji czy też organizację różnorodnych wydarzeń wspierających regionalną turystykę, rozwój kultury, ochronę tradycji i integrację społeczną także w zakresie kultury fizycznej i rekreacji.
- ekologii, realizując działania i programy służące ochronie przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym także edukacji ekologicznej.

Realizacja powyższych działań opiera się na współpracy Powiatu Wrzesińskiego z organizacjami pozarządowymi, najczęściej w ramach ogłaszanych przez Zarząd Powiatu Wrzesińskiego otwartych konkursów ofert, a także organizacji uroczystości patriotycznych często współorganizowanych z instytucjami: Muzeum Regionalnym im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni, Muzeum Regionalnym Ziemi Pyzdrskiej w Pyzdrach, Rezerwatem Archeologicznym „Gród w Grzybowie”, Izbą Pamięci Władysława Reymonta w Kołaczkowie oraz Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Poznaniu i Instytutem Pamięci Narodowej.

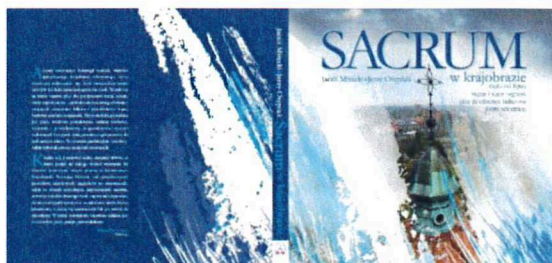
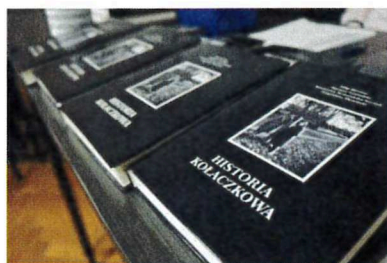
Przykłady zrealizowanych w latach 2020-2021 działań opartych na współpracy Powiatu Wrzesińskiego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Zdj. nr 38. i 39. Zadanie „Wirtualnie i trójwymiarowo w obronie mowy ojczystej” realizowane w 2020 roku przez Fundację Tornister Młode Media z Gniezna, wsparte kwotą 5 tys. zł z budżetu powiatu, przeniosło zbiory i wnętrza Muzeum Regionalnego im. Dzieci Wrzesińskich do wirtualnego zwiedzania obiektu, z którego można korzystać na dowolnym sprzęcie elektronicznym (gogle 3D, smartfony, tablety).

Zdj. nr 40. Warsztaty Folklorystyczne i tradycje ludowe kultywowane przez Zespół Folklorystyczny "Ziemia Wrzesińska", projekt dofinansowany w kwocie 5,600 zł z budżetu powiatu obejmował realizację cyklu kompleksowych warsztatów folklorystycznych, śpiewanek ludowych i narodowych, wzbogacony o lekcje folkloru oraz indywidualny „tutoring” realizowany przez członków zespołu dla mieszkańców powiatu wśród których występuje zainteresowanie kulturą ludową, tańcem i muzyką.

Zdj. nr 41. i 42. Wydanie publikacji: „Sacrum w krajobrazie - Kapliczki, figury, krzyże przydrożne i stare nagrobki jako dziedzictwo kulturowe ziemi nekielskiej” przez Nekielskie Stowarzyszenie Kulturalne w 2020 r. wsparte w kwocie 4,770 zł z budżetu powiatu oraz „Historii Kołaczkowa” opracowanej przez Stowarzyszenie Mieszkańców Kołaczkowa „REYMONT” w 2021 r. dofinansowane w kwocie 6 tys. zł z budżetu powiatu.

Zdj. nr 43. i 44. „Nasze, nieodkryte - audiowizualna prezentacja atrakcji powiatu wrzesińskiego” zrealizowana przez Stowarzyszenie Freelab, dostępna na zaprojektowanej na ten cel stronie internetowej www.nasze-nieodkryte.pl dotowane z budżetu powiatu w kwocie 5 tys. zł

2.8 Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych na stronie internetowej oraz innych dostępnych środkach masowego przekazu

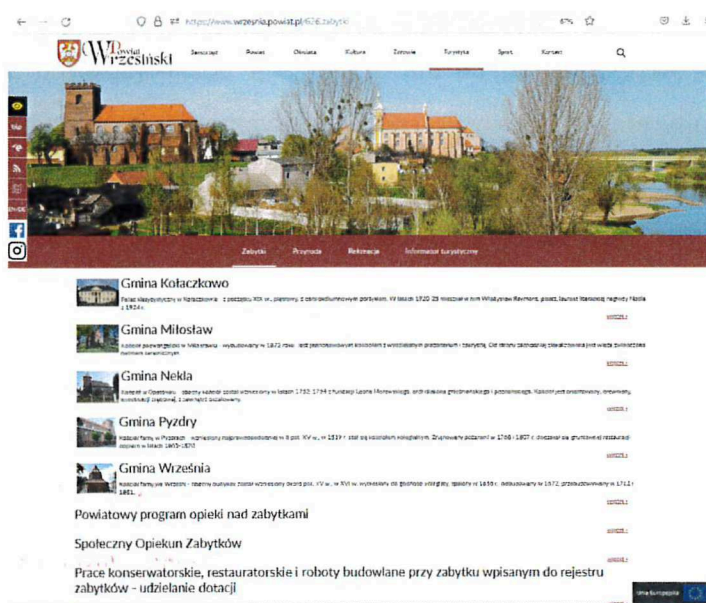
Jednym z kluczowych zadań powiatu jest upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych oraz walorach turystycznych powiatu na stronie internetowej oraz innych dostępnych środkach masowego przekazu.

W ramach działań na rzecz upowszechniania wiedzy w tym zakresie było upublicznianie Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Wrzesińskiego na lata 2018-2021 za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Wrzesińskiego oraz na stronie internetowej powiatu: www.wrzesnia.powiat.pl. Dodatkowo na wspomnianej stronie zamieszczane są artykuły, fotografie, opracowania dot. historii powiatu, tradycji, relacji z organizowanych przedsięwzięć czy też promowanych atrakcji rekreacyjno-turystycznych powiatu wrzesińskiego. W zakładce „turystyka” można znaleźć informator z bazą muzeów czy też zabytków znajdujących się na terenie powiatu. Zasoby te są aktualizowane o informacje z poszczególnych gmin powiatu: Miłosławia, Kołaczkowa, Pyzdr, Nekli i Wrześni łącząc współpracę z lokalnymi samorządami.

Ważnym źródłem upowszechniania wiedzy wśród mieszkańców powiatu jest publikacja materiałów dotyczących dziedzictwa kulturowego, turystyki jak i ochrony nad zabytkami za pośrednictwem Biuletynu Informacyjnego Powiatu Wrzesińskiego „Przegląd Powiatowy” – wydawanego jako dwutygodnik w nakładzie 6 tys. egzemplarzy. Gazeta ta jest bezpłatnym materiałem kolportowanym na terenie całego powiatu, gdzie często pojawiają się cykle artykułów o tematyce historycznej czy też turystycznej, relacje z organizowanych wydarzeń, zapowiedzi planowanych imprez, jak i informacje o możliwości pozyskaniu dofinansowania na rzecz prac konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, czy też dotacjach w ramach różnorodnych zakresów działań zleconych w konkursach ofert.

Powiat wrzesiński realizuje zadania związane z upowszechnianiem wiedzy za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook), dzięki którym w przystępny sposób informacje trafiają do mieszkańców powiatu. W ramach promocyjnych wydawnictw popularyzujących wiedzę o zabytkach powiatu wydaje się również niskonakładowe publikacje, m.in.: mapy turystyczne bogato ilustrowane fotografiami z atrakcjami powiatu, ścieżkami turystycznymi, pocztówki, ulotki czy też publikacje książkowe.

Przykłady zrealizowanych w latach 2020-2021 działań związanych z upowszechnianiem wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych

Zdj. nr 45. i 46. Zrzut z ekranu strony internetowej www.wrzesnia.powiat.pl z informacjami w zakładce „Turystyka” oraz przykładowy artykuł z cyklu ukazujących się tekstów dot. turystyki publikowanych na łamach „Przeglądu Powiatowego”.

3. Podsumowanie

W latach 2020-2021 Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Wrzesińskiego na lata 2018-2021 był realizowany zgodnie z kierunkami działań określonymi w ww. dokumencie. Przy obiektach stanowiących własność Powiatu Wrzesińskiego, bądź znajdujących się w jego zarządzie, wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w strefie ochrony konserwatorskiej, wykonywano bieżące prace remontowe i modernizacyjne.

W okresie sprawozdawczym z budżetu Powiatu Wrzesińskiego przekazano łącznie 55 tys. złotych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków z terenu powiatu. Dotację na przestrzeni lat 2020-2021 otrzymało 5 wnioskodawców, którzy zrealizowali zadania zgodnie z podjętą w tym zakresie uchwałą.

Powiat Wrzesiński jako jeden z nielicznych samorządów w województwie wielkopolskim zmodernizował oznakowanie zabytków nieruchomych. Zniszczone

i skorodowane tarcze wymieniono na nowe białe-niebieskie tabliczki. Znakowanie obiektów, które wpisano do wielkopolskiego rejestru po modernizacji oznakowania, każdorazowo konsultowane jest z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz właścicielem zabytku.

Dzięki otwartym konkursom ofert ogłaszanych dla organizacji pozarządowych oraz własnym akcjom promocyjnym i kulturalnym w okresie sprawozdawczym przeprowadzono różnorodne działania dotyczące dziedzictwa kulturowego, kultywowania tradycji, a także za pośrednictwem dostępnych mediów (wirtualnych i tradycyjnych – drukowanych) rozpowszechniano na różnych płaszczyznach informacje o walorach turystycznych powiatu i zabytkach, które stanowią dziedzictwo powiatu wrzesińskiego.

STAROSTA

Dłoniży Jasiewicz